

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33573
Nom: Salut laboral
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1309 - Grau en Relacions Laborals i Recursos Humans	Facultat de Ciències Socials	3	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1309 - Grau en Relacions Laborals i Recursos Humans	Prevención de riesgos laborales	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

CORTES VIZCAINO CONCEPCION

RESUM

L'assignatura Salut Laboral es configura com a matèria amb caràcter obligatori dins del Grau en Relacions Laborals i Recursos Humans, impartint-se en el primer quadrimestre del 3er curs acadèmic.

L'objectiu d'esta assignatura és presentar al futur graduat coneixements bàsics relacionats amb la prevenció de riscos laborals i la seguretat i salut en el treball. En el context d'un marc institucional, organitzatiu i normatiu àmpliament desenrotllat al nostre país (tractat en l'assignatura "Marc Normatiu i Gestió de la Prevenció de Riscos Laborals", codi 33574, impartida en el segon quadrimestre del 3er curs acadèmic del Grau), totes les empreses i centres de treball estan obligats a identificar i, si és el cas, eliminar i controlar les circumstàncies relacionades amb el treball que puguen perjudicar la salut dels treballadors, incloent aspectes relacionats amb l'organització del treball, les condicions ambientals i les capacitats individuals. La Salut Laboral constituïx l'àrea específica de coneixement i acció relacionada amb estos temes.

En Salut Laboral s'utilitzen estratègies procedents de diferents disciplines. En primer lloc, els objectius i funcions de la Salut Laboral coincidixen plenament amb els de la Salut Pública ("esforç organitzat de la societat per a protegir i millorar la salut de la població") aplicats a un entorn particular (els centres de treball) i a un particular col·lectiu de la població (els treballadors). Des de la Salut Laboral es presta atenció als principals problemes de salut relacionats amb el treball, incloent lesions (accidents), malalties i incapacitats laborals, problemes de salut que incidixen de manera important sobre els indicadors de salut i benestar en el conjunt de la població. Igualment, en l'activitat pròpia de la Salut Laboral convergixen tècniques distintes per a l'avaluació i control de les condicions de treball que puguen afectar negativament la salut dels treballadors, com ara la seguretat en el treball (que atén les condicions estructurals dels llocs de treball), la higiene industrial (centrada en els contaminants físics, químics i biològics presents en l'ambient de treball), l'ergonomia (en relació amb les circumstàncies de càrrega física en el treball), la psicociologia (relacionada amb els factors psicosocials secundaris a les condicions de treball i l'organització de les tasques i del treball) i les especialitats sanitàries en Salut Laboral (Medicina i Infermeria del Treball, que interactuen amb tota la resta de disciplines aportant la informació sobre els aspectes sanitaris implicats).

L'assignatura "Salut Laboral" proporciona al futur Graduat en Relacions Laborals i Recursos Humans els coneixements i habilitats necessaris per a exercir funcions d'assessorament i gestió en matèria de prevenció de riscos laborals en les empreses, aportant també les bases necessàries que li permetran aprofundir en estos aspectes, si és el cas, en la formació especialitzada de postgrau (Màster de Prevenció de Riscos Laborals).

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diferents contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Analitzar, sintetitzar i raonar críticament.

Analitzar i avaluar els factors que determinen les desigualtats en el món del treball.

Analitzar i avaluar les decisions emanades dels agents que participen en les relacions laborals.

Aprendre de manera autònoma i desenvolupar la iniciativa i l'esperit emprenedor.

Assessorar i gestionar en matèria de prevenció de riscos laborals.

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Conèixer el marc normatiu regulador de la Seguretat Social i de la protecció social complementària.

Conèixer el marc normatiu regulador de les relacions laborals.

Conèixer els fonaments de salut laboral i les bases de la prevenció de riscos laborals.

Conèixer i aplicar els principis del codi deontològic professional.

Conèixer i comprendre, des del mateix àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diferents necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Conèixer la rellevància dels drets fonamentals, la igualtat i la prohibició de discriminació en les relacions laborals i en el sistema de Seguretat Social.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que responguen a demandes socials, tenint en compte com a referent els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Desenvolupar accions d'organització i planificació.

Desenvolupar una visió interrelacionada sobre les diferents disciplines acadèmiques que analitzen l'àmbit laboral.

Gestionar la informació, redactar i formalitzar informes i escrits.

Planificar i aplicar sistemes de prevenció de riscos laborals.

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a respondre a les diverses necessitats professionals i socials.

Resoldre problemes, aplicar el coneixement a la pràctica i desenvolupar la motivació per la qualitat.

Respectar i promocionar els drets fonamentals, la igualtat entre homes i dones, la igualtat d'oportunitats i la no discriminació, els valors democràtics i la sostenibilitat.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Seleccionar i gestionar informació i documentació sociolaboral.

Utilitzar les tecnologies de la informació i de la comunicació.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció a la Salut Laboral

1. Concepte de salut. Classificació dels determinants de la salut. Salut Pública.
2. Salut i condicions de treball.
3. Evolució històrica de la Salut Laboral.
4. Perspectiva actual de la Salut Laboral. Principis ètics.
5. Marc normatiu bàsic.
6. Disciplines bàsiques en Salut Laboral.

2. Disciplines bàsiques en Prevenció de Risc Laborals

1. Seguretat en el Treball
 - 1.1. Fonaments de la seguretat en el treball.
 - 1.2. L'accident de treball: concepte i causalitat dels accidents de treball.
 - 1.3. El risc d'accident. Valoració del risc d'accident.
 - 1.4. Clasificació de les tècniques de seguretat.
 - 1.5. Normativa.
2. Higiene Industrial
 - 2.1. Concepte i objectius. Classificació de contaminants.
 - 2.2. Branques de la Higiene Industrial
 - 2.3. Metodologia d'actuació. L'Enquesta Higiènica.
3. Medicina del treball
 - 3.1. Concepte i objectius.
 - 3.2. Les malalties d'origen laboral.
 - 3.3. Història natural de la malaltia. Nivells de prevenció.
 - 3.4. Normativa.
4. 2.- Vigilància de la salut:
 - 4.1. Concepte i objectius
 - 4.2. Vigilància Individual i col.lectiva
 - 4.3. Protocols de vigilància de la salut.
5. Promoció de la Salut
 - 5.1. Concepte de Promoció de la Salut. Ambients y comportaments saludables.
 - 5.2. Educació per a la salut.
 - 5.3. Àmbits per a la Promoció de la Salut. La Promoció de la Salut al Treball.
6. Epidemiologia Laboral
 - 6.1. Conceptes bàsics. Tipus d'estudis epidemiològics.
 - 6.2. Mesures de la freqüència de malaltia.
 - 6.3. Mesures de associació.

3. Seguretat en el Treball

1. Tècniques analítiques de Seguretat

1.1. La inspecció de seguretat. Definició i objectius. Metodologia i tipus d'inspecció.

1.2. Investigació d'accidents. Definició i objectius. Metodologia. Tipus d'investigació d'accidents.

1.3. Notificació d'accidents. Tipus. Registre i classificació d'accidents laborals. Índexs i anàlisi de sinistralitat. Normativa.

2. Tècniques operatives de Seguretat (I)

2.1. Llocs de treball. Concepció arquitectònica. Condicions higièniques. Condicions de seguretat. Factors de confort ambiental. Normativa.

2.2. Normes de seguretat. Principis bàsics. Contingut e implantació. Procediments de treball.

2.3. Senyalització de seguretat i salut en el treball. Senyalització òptica, acústica, tàctil, gestual. Normativa.

2.4. Equips de treball. Principals riscos. Obligacions de l'empresari. Disposicions mínimes generals. Condicions generals d'utilització. Seguretat en màquines i ferramentes. Normativa.

2.5. Equips de protecció individual. Objectius, característiques, limitacions. Implantació a la empresa. Classificació dels EPI. Normativa.

3. Riscos específics

3.1. Risc d'incendi. Conceptes bàsics. Mecanismes d'extinció. Tipus de foc. Efectes nocius del foc. Mesures de prevenció i de protecció. Normativa.

3.2. Risc elèctric. Concepte i fisiopatologia. Factors de gravetat. Mesures de seguretat. Electricitat estàtica. Normativa.

3.3. Pla d'Autoprotecció i Pla d'Emergència. Concepte i documentació. Normativa.

4. Contaminants laborals

1. Agents Químics

1.1. El risc químic. Toxicocinètica.

1.2. Classificació de contaminants químics.

1.3. Avaluació del risc químic. Valors límit.

1.4. Mesures preventives. Normativa.

2. Agents físics

2.1. Soroll. Concepte. Aparell auditiu i audició. Efectes del soroll. Risc de pèrdua d'audició per exposició a soroll. Mesurament del soroll. Normativa. Mesures preventives.

2.2. Vibracions. Definició. Efectes en l'organisme. Mesurament de les vibracions. Avaluació de l'exposició. Mesures preventives. Normativa

2.3. Ambient tèrmic. Comportament de l'organisme humà enfront de l'ambient tèrmic. Avaluació de l'ambient tèrmic. Prevenció del risc de tensió tèrmica per calor. Prevenció del risc en ambients freds.

2.4. Radiacions. Concepte i classificació. Radiacions ionitzants: riscos, mesures preventives. Radiacions no ionitzants: riscos, mesures preventives. Normativa

3. Agents biològics

3.1. Risc biològic professional.

3.2. Els agents biològics: concepte, classificació i definicions. La cadena epidemiològica.

3.3. Classificació de nivells de risc. Avaluació del risc.

3.4. Prevenció de riscos per exposició a agents biològics. Nivells de contenció. Normativa.

1. Ergonomia

5. Ergonomia y Càrrega de Treball

1. Ergonomía1.1. Concepte
- 1.2. Branques de l'ergonomia: Geomètrica, Ambiental y Temporal.
- 1.3. Ergonomia de sistemes
2. Càrrega física:
 - 2.1. Concepte i tipus.
 - 2.2. Treball muscular. Treball estàtic i treball dinàmic.
 - 2.3. Riscos derivats de:
 - 2.3.1. Postura de treball.
 - 2.3.2. Moviments repetitius.
 - 2.3.3. Manipulació manual de carrègues
 - 2.4. Mesures preventives. Normativa.
3. Càrrega Mental
 - 3.1. Concepte. Càrrega Mental, Fatiga y Estrés.
 - 3.2. Factors de risc.
 - 3.3. Consequencias de una càrrega mental inadecuada.
 - 3.4. Mesures de prevenció.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	5,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00
Estudi i treball autònom	40,00
Preparació de classes	10,00
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00
Resolució de casos pràctics	5,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

Per a l'adquisició de les competències plantejades la metodologia estarà basada en la preparació/estudi dels continguts per part dels/s'alumnes, l'assistència i aprofitament de les classes teoricopràctiques, l'elaboració de treballs individuals i en grup, l'assistència a tutories, l'assistència a activitats externes i la realització de proves escrites.

Estudi-preparació dels continguts: prèviament a l'assistència de les classes de tipus teòric els/s'alumnes hauran de realitzar distintes activitats com llegir determinats textos, preparar exposicions o generar algunes qüestions per a la reflexió sobre el material de cada sessió, per al millor aprofitament de les mateixes.

Classes teoricopràctiques: la metodologia que es va a utilitzar tractarà de fomentar la participació dels/s'estudiants així com la seua capacitat d'anàlisi, reflexió i discussió. En les classes de tipus teòric s'exposaran els continguts fonamentals dels temes. També es podran realitzar presentacions per part dels/s'alumnes. Igualment podran realitzar-se debats i plantejar qüestions sobre els temes tractats.

Preparació de treballs: Darrere de la realització de les activitats pràctiques els/les alumnes podran elaborar informes que entregaran al professor/a en la data prèviament acordada. Els criteris per a avaluar la qualitat dels informes seran específics per a cada pràctica. No obstant això, en tots els casos s'hauran de complir requisits bàsics tals com adequar-se als objectius de la pràctica, entregar-se en la data establida, tindre una estructura lògica i estar ben redactats.

Assistència a tutories: La tutoria és un instrument complementari a les sessions de classe que contribuïx a millorar la qualitat de l'aprenentatge i té com a objectiu orientar i aclarir a l'alumne/a aquells aspectes de l'assignatura en els quals hi ha dubtes, a més d'ajudar a la preparació i supervisió per part del professor/a dels diferents treballs que són objecte d'avaluació.

Assistència a activitats externes: En funció de la disponibilitat i circumstàncies en cada curs acadèmic, s'estimularà i valorarà l'assistència dels/s'alumnes a activitats externes relacionades amb l'assignatura, com ara conferències, exposicions, centres de treball, etc.

Realització de proves escrites: per mitjà de la realització d'estes proves el/l'alumne/a haurà de demostrar que ha adquirit els coneixements i competències propis de la matèria

AVALUACIÓ

Tant el treball individual com el realitzat en equip per l'estudiantat al llarg del curs, serà avaluat en relació amb l'adquisició de competències específiques i genèriques a l'igual que en relació amb els coneixements propis de la matèria.

Prova final: consistirà en un examen escrit en el que se poden combinar tant preguntes de caràcter objectiu, com preguntes breus o de desenvolupament o bé d'elecció múltiple.

Esta prova constitueix el 75% de la nota (fins a 7,5 punts de 10).

Avaluació contínua de cada estudiant, basat en el desenvolupament de les activitats proposades pel professorat i/o assistència activa a les sessions.

Constitueix el 25% de la nota (fins a 2,5 punts de 10).

Se proposaran tasques per poder qualificar l'avaluació contínua a qui no puga participar a les activitats presencials per causes justificades.

Si no se supera l'avaluació contínua en la primera convocatòria, serà recuperable en la segona convocatòria.

En qualsevol dels casos, serà requisit necessari haver superat tant la prova final com l'avaluació contínua per a tindre en consideració cadascuna de les parts.

BIBLIOGRAFIA

- Calatayud A, Laborda R, Recalde D. Evaluación y control de riesgos laborales. Valencia: Tirant lo Blanch; 2006.
- Cortés Díaz J M. Técnicas de prevención de riesgos laborales. Madrid: Tébar; 2000.
- OIT. Enciclopedia de Salud y Seguridad en el Trabajo, Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales; 2001 (www.insht.es)
- Ruiz-Frutos C, García AM, Delclòs J, Benavides FG, editores. Salud laboral: conceptos y técnicas para la prevención de riesgos laborales (3ª edición). Barcelona: Editorial Masson; 2007.
- Notas Técnicas de Prevención del Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo. Disponibles en: www.insht.es
- Revistas profesionales relacionadas con la materia: - Seguridad y Salud en el Trabajo (www).

insht.es) - Revista On Mutua (www.revista.ibermutuamur.es) -- MC Salud Laboral (www.mc-mutual.com) - PorExperiencia (www.istas.net/pe/portada2009.asp)

- Revistas científicas relacionadas con la materia: - Archivos de Prevención de Riesgos Laborales (scielo.isciii.es) - Medicina y Seguridad del Trabajo (revistas.isciii.es)
- Instituciones de referencia relacionadas con la materia - Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo (INSHT) www.insht.es - Dirección General de Salud Pública. Ministerio de Sanidad. www.msps.es/ciudadanos/saludAmbLaboral/home.htm - Instituto Valenciano de Seguridad y Salud en el Trabajo www.invassat.gva.es